

Jaké by měly být priority v rodinné politice?

Technické parametry

Výzkum:	<i>Naše společnost 2007, v07-11</i>
Realizátor:	<i>Centrum pro výzkum veřejného mínění, Sociologický ústav AV ČR, v.v.i.</i>
Projekt:	<i>Naše společnost – projekt kontinuálního výzkumu veřejného mínění CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i.</i>
Termín terénního šetření:	<i>5. 11. - 12. 11. 2007</i>
Výběr respondentů:	<i>Kvótní výběr</i>
Kvóty:	<i>Region (Oblasti NUTS 2), velikost místa bydliště, pohlaví, věk, vzdělání</i>
Zdroj dat pro kvótní výběr:	<i>Český statistický úřad</i>
Reprezentativita:	<i>Obyvatelstvo ČR ve věku od 15 let</i>
Počet dotázaných:	<i>1060</i>
Metoda sběru dat:	<i>Osobní rozhovor tazatele s respondentem</i>
Výzkumný nástroj:	<i>Standardizovaný dotazník</i>
Otázky:	<i>ES.3, ES.4, ES.5</i>
Zveřejněno dne:	<i>21. prosince 2007</i>
Zpracovala:	<i>Paulína Tabery</i>

Pohled českých občanů na vládní opatření v oblasti rodinné politiky byl zjišťován v pravidelném listopadovém šetření CVVM. V obecné rovině, v otázce, nakolik se vláda stará o sociální situaci rodin s dětmi¹, jsou názory obyvatel spíše kritické. Více než polovina (57 %) zastává názor, že starost vlády o sociální situaci rodin s dětmi je nedostatečná, zhruba třetina se domnívá, že pozornost věnovaná rodinám je přiměřená a skutečné minimum obyvatel (2 %) si myslí, že se vláda o sociální situaci stará příliš mnoho.

Tabulka 1: Jak se vláda stará o sociální situaci rodin s dětmi (v %)

	2/2004	11/2006	11/2007
nedostatečně	71	47	57
Přiměřeně	24	42	34
příliš mnoho	2	4	2
neví	3	7	7

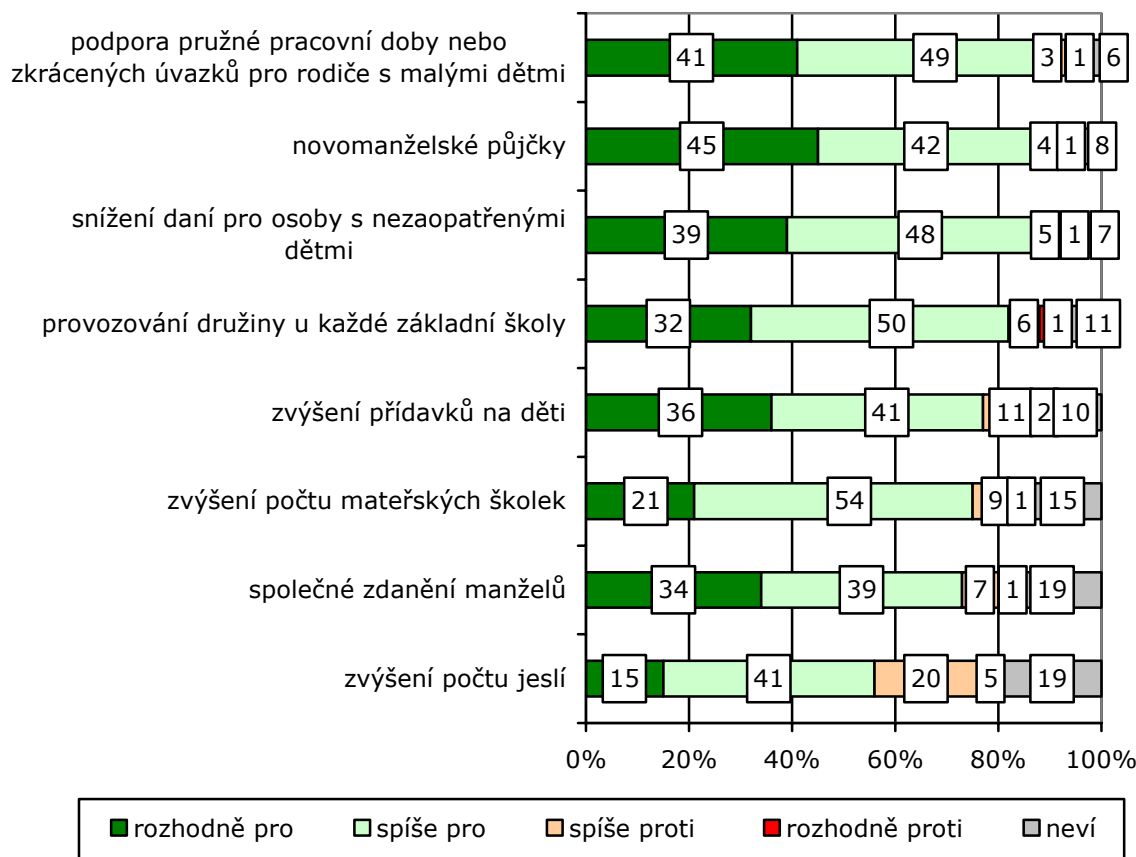
Jak je vidět z časového srovnání, názor občanů na starost vlády o sociální situaci rodin s dětmi se za poslední rok stal více kritickým, podíl odpovědí „nedostatečně“ se zvýšil o 10 procentních bodů.

¹ Otázka : „Domníváte se, že se vláda stará o sociální situaci rodin s dětmi příliš mnoho, přiměřeně, nedostatečně?“

Názory lidí v této otázce jsou rozdílné podle deklarované životní úrovně a podle úrovně vzdělání. Rozdíly v názorech spočívají zejména v odpovědích, zda je starost vlády o sociální situaci rodin přiměřená nebo nedostatečná. Podíl těch, kteří si myslí, že starost vlády v této oblasti je přílišná, se u jednotlivých skupin příliš neliší. Lidé s dobrou životní úrovní se výrazně častěji než lidé se špatnou životní úrovní domnívají, že se vláda stará o sociální situaci rodin přiměřeně. Podobně lidé s vyšším vzděláním, s maturitou nebo vysokou školou, jsou ve větší míře přesvědčeni, že starost vlády o situaci rodin je spíše přiměřená než nedostatečná.

Kromě obecného mínění obyvatel ohledně starosti vlády o sociální situaci rodin byly zjišťovány i postoje k uplatňování nebo zavádění různých opatření v oblasti rodinné politiky.² Všechna opatření, která byla ve výzkumu nabídnuta, mají velmi vysokou podporu veřejnosti. Nejvíce se lidé vyslovují pro opatření, jako je podpora pružné pracovní doby nebo zkráceného úvazku pro rodiče malých dětí (90 %), snížení daní pro osoby s nezaopatřenými dětmi (87 %) nebo novomanželské půjčky (87 %). O něco menší, přesto vysokou podporu mají opatření jako zvýšení přídavků na děti (77 %) nebo společné zdanění manželů (73 %). Občané se rovněž vyslovují pro podporu rodin v podobě služeb, avšak až u starších dětí. Provozování družin u všech základních škol nebo zvýšení počtu mateřských školek má značně vyšší podporu (82 % a 75 %) než zvýšení počtu jeslí (56 %). Posledně jmenované opatření má zároveň i zdaleka nejvyšší podíl odmítavých odpovědí, proti jeho uplatňování se vyslovila celá čtvrtina obyvatel.

Názory občanů na uplatňování jednotlivých opatření státu v rodinné politice

² Otázka: „Co si myslíte o následujících opatřeních? Jste pro nebo proti, aby byla uplatňována či zaváděna?“

I když podpora zvýšení počtu mateřských školek a jeslí není tak přesvědčivá, jako je tomu u ostatních opatření (podíl odpovědi „rozhodně pro“ je ve srovnání s ostatními o poznání nižší), z časového srovnání vyplývá, že podpora opatření v oblasti služeb pro menší děti a děti předškolního věku ve veřejnosti narůstá.

Tabulka 2: Souhlas a nesouhlas se zaváděním či uplatňováním opatření v rodinné politice – časové srovnání (v %)

	11/2004		11/2006		11/2007	
	Pro opatření	Proti opatření	Pro opatření	Proti opatření	Pro opatření	Proti opatření
podpora pružné pracovní doby nebo zkrácených úvazků pro rodiče s malými dětmi	92	4	90	4	90	4
novomanželské půjčky	91	5	87	6	87	5
snížení daní pro osoby s nezaopatřenými dětmi	91	5	87	7	87	6
zvýšení přídavků na děti	89	7	76	16	77	13
provozování družiny u každé základní školy	82	8	78	8	82	7
společné zdanění manželů	73	7	73	8	73	8
zvýšení počtu mateřských školek	55	26	66	17	75	10
zvýšení počtu jeslí	41	39	48	34	56	25

Z podrobnější analýzy vyplynulo, že až na výjimky, jako jsou snížení daní pro osoby s nezaopatřenými dětmi a společné zdanění manželů, u kterých rozdíl nebyl statisticky významný, všechna příslušná opatření častěji podporují ženy. Muži zase o něco častěji neumí v těchto otázkách zaujmout postoj, objevuje se u nich o něco vyšší podíl spontánní odpovědi „nevím“.

Respondenti byli rovněž dotázáni, které z výše zmiňovaných opatření vidí jako nejvyšší prioritu vlády.³ Jak je vidět z následující tabulky, pro veřejnost je nejdůležitější snížení daní pro osoby s nezaopatřenými dětmi, podpora pružné pracovní doby nebo zkrácených úvazků pro rodiče malých dětí nebo novomanželské půjčky. Naopak nejméně se podle ní má ve srovnání s ostatními opatřeními má vláda zaměřit na služby rodinám, jako je zvýšení počtu mateřských škol a jeslí nebo provozování družin u každé školy.

³ Otázka: „Pokud byste měl vybrat z nabízených opatření ta, jež by měla být nejvyšší prioritou vlády, která by to byla? Vyjmenujte maximálně tři.“

Tabulka 3: Opatření, která by měla být prioritou vlády (v %)

	11/2007
snížení daní pro osoby s nezaopatřenými dětmi	60
podpora pružné pracovní doby nebo zkrácených úvazků pro rodiče s malými dětmi	50
novomanželské půjčky	47
zvýšení přídavků na děti	43
společné zdanění manželů	30
zvýšení počtu mateřských školek	19
provozování družiny u každé základní školy	14
zvýšení počtu jeslí	9
žádné	1
neví	5
bez odpovědi	22
celkem	300

Pozn.: Vzhledem k tomu, že každý respondent mohl uvést až tři položky, činí součet všech možných odpovědí 300 %.